

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35280
Nom: Fonaments lingüístics de la logopèdia
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 12
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1203 - Grau Logopèdia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Anual

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1203 - Grau Logopèdia	Fonaments lingüístics de la Logopèdia	BÀSICA

COORDINACIÓ

SERRA ALEGRE ENRIQUE NICOLAS

HERNANDEZ SACRISTAN CARLOS

RESUM

Els coneixements de lingüística són bàsics per al professional de la Logopèdia, i per això l'existència d'una assignatura com Fonaments Lingüístics de la Logopèdia.

Els continguts, competències i resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura són imprescindibles perquè els futurs professionals de la Logopèdia puguin desenvolupar la seua activitat, ja que conèixer el funcionament intern del sistema lingüístic constitueix un pas previ tant per poder avaluar les alteracions lingüístiques com per dissenyar programes d'intervenció adequats. D'aquí que l'assignatura hagi estat concebuda des dels pressupòsits de la Lingüística Clínica, establint contínues interrelacions entre la descripció dels components del sistema lingüístic i els símptomes deficitaris que poden mostrar cadascun d'ells.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'especifiquen requisits o recomanacions.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1203 - Grau Logopèdia

Comunicar de manera oral i escrita les seues observacions i conclusions al pacient, als seus familiars i a la resta de professionals que intervenen en la seua atenció adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.

Conèixer els diferents nivells de descripció de l'estructura de les llengües catalana i espanyola.

Conèixer els fonaments lingüístics de la intervenció logopèdica i diferenciar les unitats pròpies dels nivells gramaticals i pragmàtics.

Dominar la terminologia que permeta interactuar eficaçment amb altres professionals.

Elaborar i redactar informes d'exploració i diagnòstic, seguiment, finalització i derivació.

Explorar, avaluar, diagnosticar i emetre pronòstic d'evolució dels trastorns de la comunicació i el llenguatge des d'una perspectiva multidisciplinària.

Identificar els diferents components del llenguatge i les relacions lingüístiques que pot afectar un dèficit.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la Lingüística.

Especificitat semiòtica de les llengües naturals. El signe lingüístic. Les ciències del llenguatge.

2. Introducció a la Lingüística clínica.

El concepte de dèficit lingüístic i les seues classificacions. Les dades en lingüística clínica.

3. Fonètica y Fonologia.

Fonema i so; al·lòfon; arxifonema; tret distintiu; ordres i sèries fonològiques. La síl·laba. Trets suprasegmentals. Inventaris fonològics i fonètics de l'espanyol i el català. El dèficit fonètic i el dèficit fonològic. Tests habituals

4. Morfologia.

Monema, morfema, morf, exponent, al·lomorf i paraula. Tipus morfològics de llengües. Mecanismes morfològics en llengües fusionants. Derivació, composició i flexió. Categories morfològiques en l'avaluació de l'espanyol i català.

5. Sintaxi.

Sintagma, constituent, clàusula i oració; els seus tipus. Processos sintàctics: recció, concordança i ordre. Agramatisme i paragramatisme. Proves habituals d'avaluació morfosintàctica.

6. Semàntica.

Conceptes semàntics: sema, semema; significat lèxic i gramatical; significat i sentit. Relacions lèxiques. Models semàntics: xarxes, proposicions i prototips. Simptomes clínics relacionats amb aquest nivell: perseveració, ecolalia, estereotípia, parafasia semàntica, glosomania.

7. Pragmàtica.

Categories de pragmàtica enunciativa: els actes de parla, el significat inferencial i els seus tipus. Categories de pragmàtica textual: coherència i superestructura; cohesió, correferència i connexió. Categories interactives: torn, intervenció i intercanvi; la gestió de la presa de torn; la gestió temàtica. Dèficits d'abast pragmàtic. Proves habituals d'avaluació pragmàtica.

8. Comunicació no verbal.

Nocions de kinèsica i proxèmica. Tipus de gestos rellevants en les situacions de dèficit verbal: emblemes, il·lustradors, marcadors i adaptadors.

9. Pragmàtica textual aplicada a la logopèdia.

Estratègies textuais aplicades a l'elaboració d'informes.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	90,00
Pràctiques a l'aula	30,00
Total hores	120,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	40,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	60,00
Preparació d'activitats d'avaluació	40,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	180,00

METODOLOGIA DOCENT

En les **activitats teòriques de caràcter presencial** es desenvoluparà el temari de l'assignatura des d'una visió global i integradora, analitzant especialment els aspectes clau i de major complexitat, i fomentant en tot moment la participació de l'alumnat. Amb aquesta finalitat, es preveu una metodologia amb diferents modalitats organitzatives:

- Lliçó magistral, exposició i presentació dels continguts propis de la lingüística clínica
- Estudi de casos a partir de vídeos i/o transcripcions
- Seminaris monogràfics per al desenvolupament de temes concrets.

Aquestes activitats es complementen amb **activitats pràctiques en les sessions setmanals de grup reduït**, el professorat desenvoluparà la perspectiva més aplicada d'allò exposat en les classes teòriques.

A més de les activitats presencials, es podrà proposar als estudiants altres **tasques individuals o grupals en el temps de treball autònom**, la valoració de les quals es tindrà en compte per a la nota final, com:

- Ressenyes de les lectures bibliogràfiques
- Recerques d'informació sobre temes relacionats amb el temari
- Disseny de mapes o pòsters que fomenten la capacitat de síntesi
- Treballs monogràfics sobre aspectes puntuals

S'utilitzarà la plataforma e-learning (Aula Virtual) de la Universitat de València com a suport de comunicació amb l'alumnat.

AVALUACIÓ

Teoria (70% de la qualificació final).

- Prova escrita per a avaluar les competències relatives a coneixements científics propis de la Lingüística Clínica, el domini de la terminologia, etc., que s'hagen adquirit a partir de classes teòriques, estudi individual, tutories o seminaris.

Aquest apartat és recuperable en segona convocatòria.

Pràctica (30% de la qualificació final).

- Lliurament de treballs i informes sol·licitats (dossier d'activitats pràctiques).

Aquest apartat és recuperable en segona convocatòria mitjançant el lliurament del dossier de pràctiques.

D'acord amb el RD1125/2003, la menció de matrícula d'honor (MH) pot ser atorgada a l'estudiantat que haja obtingut una qualificació igual o superior a 9.0, i per estricte ordre de nota en l'acta de qualificació.

Davant pràctiques fraudulentas es procedirà segons el determinat pel Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas a la Universitat de València (ACGUV 123/2020):
<https://www.uv.es/sgeneral/protocols/c83sp.pdf>

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Gallardo Paúls, Beatriz y Hernández Sacristán, Carlos (2013): *Lingüística Clínica. Un enfoque funcional sobre las alteraciones del lenguaje*, Madrid: Arco/Libros.
- Garayzábal Heinze, Elena (Coord.) (2006): *Lingüística clínica y logopedia*, Madrid: Ed. Antonio Machado
- López García, Angel y Gallardo Paúls, Beatriz (Eds.) (2005): *Conocimiento y lenguaje*, Valencia: Universitat.

Complementària:

- Gallardo Paúls, Beatriz (2007): *Pragmática para logopedas*, Cádiz: Servicio de Publicaciones de la UCA
- Hernández Sacristán, Carlos; Serra Alegre, Enric y Veyrat Rigat, Montserrat (2005): Antónimos conversos y Teoría de la Mente, en Serra Alegre, Enric y Veyrat Rigat, Montserrat (Eds.) (2005): *Estudios de Lingüística Clínica. Problemas de eficacia comunicativa. Descripción, detección, rehabilitación*, València: Universitat, 39-53.
- Rosell Clari, Vicent y Hernández Sacristán, Carlos (Coords.) (2014): *MetAphAs. Protocolo de Exploración de Habilidades Metalingüísticas Naturales en Afasia*, València: Nau Llibres.